

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

Consultatio XVI. Miracula, quæ Jesus Christus operatus est ad
confirmandam suam doctrinam, clarè ostendunt ipsius Divinitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

CONSULTATIO XVI.

*Miracula, quæ JESUS CHRISTUS operatus est
ad confirmandam suam doctrinam, clarè ostendunt
ipsius Divinitatem.*

QUando exclamatur, miraculum, miraculum! omnes arrigunt aures, & quisvis jam videtur dispositus ad auscultandum cum voluptate, quid sit dicendum. Videtur hoc ideo esse, quòd expectetur quidpiam inulitati, quod facere possit satis curiositati. Verum hoc est reipsa ex occultâ quâdam inclinatione, quâ afficimur omnes, intuendi effectum quendam insolitum omnipotentia DEI, qui nos magis luculenter deducat in ipsius cognitionem. Siquidem verum est, non vehementiori nostram teneri animam desiderio, quàm suum cognoscendi Creatorem.

attollatur sursum, quo immutetur, quo invertatur, quia putatur, visurum se hic magis evidenter manum DEI. Hoc est, quòd plures efficit tam credulos miraculorum enarrationi, ut non discernant quasi inter falsa & vera, non considerantes, haud minus malum esse credere nimium, quàm credere nimis parum. Primum tendit ad superstitionem, alterum infidelitatis est indicium.

Ardens & vehemens erat disceptatio occasione alicujus miraculi recens facti, quando adjunximus nos societati plurimum & diversorum hominum, qui redierant è peregrinatione & visitatione sacri cujusdam loci. Aliqui dicebant, id esse non nisi illusionem, alii credebant id verum esse miraculum, & singuli suas afferebant rationes. Sed quia homines erant majoris pietatis, quàm eruditionis, conveniebant staturos se judicio boni nostri Ecclesiastici, qui in utraque insignis erat; & exin recensue-

T t

Cur omnes ita
desiderent videre
miracula.

Certum est, ipsum se nobis demonstrare satis clarè in operibus naturæ, quæ viderentur nobis tot miracula, nisi essent nobis quotidiana, nunquam non ob oculos, & semper eadem. Sed videtur, quòd intellectus noster velut nauscans assuetam hanc rerum naturalium seriem, urgeatur fame videndi aliquid, quo

luerunt illi factum, obsecrantes, ut suam desuper ferret sententiam. Instituit ergo cum illis non minus jucundam, quam

doctam Consultationem circa miracula, quæ ejusmodi fuit, sicut videbis.

ARGUMENTUM.

Quid estimari possit verum miraculum, & quomodo discernantur vera à falsis.

ARTICULUS I.

Convenitis in hoc omnes, dari miracula, cum hoc disceptationis vestræ sit argumentum: non enim de miraculis vobis est dubium, sed solum contenditis de veris & falsis. Is, qui probare nititur, factum enarratum falsum esse miraculum, valde bene probat per hoc, ve-

Oportet vera
esse miracula,
eòquòd sint
falsa.

ra dari miracula; impossibile enim esset, falsum aliquod esse miraculum, nisi daretur aliquod miraculum verum, cum certum sit, nihil haberi posse pro falso, nisi id, quod deflectit à veritate; quemadmodum non daretur aurum falsum, vel argentum falsum in mundo, nisi daretur aurum vel argentum verum, eòquòd falsum non sit nisi illud, quod habet speciem veri, naturam tamen veri non habet: quemadmodum etiam nunquam fuisset tam ingens falsorum Deorum numerus, nisi esset unus solus verus Deus, eòquòd eorum falsitas non sit nisi recessio ab ipsius veritate, eorumque mul-

titudo digressio ab ipsius unitate. Tolle unitatem, multitudo ac numerus non erit amplius; tolle veritatem, & amplius non erit falsitas & mendacium. Sic posito, non dari vera miracula, nihil haberi posset pro miraculo falso, eòquòd nihil deflecteret à veritate, quæ non esset.

Verum inveniuntur plura falsa miracula, eòquòd inveniuntur plura miracula vera. Nemo sanæ mentis est, qui negare audeat omnes Scripturas veteris & novi Testamenti, omnesque historias & sanctorum volumina Patrum, quæ redundant enarratione miraculorum, quæ cunctis patrata sunt sæculis; patrantur ejusmodi adhuc quotidie, quæ pluribus firmantur testimoniis. Quomodo enim hæc omnia habeantur velut figmenta, fraudes, fallaciæ?

Nihilominus, inquit ille, qui difficilem se præbebat ad credendum: pro vero miraculo, quod quandoque contingit, re-

cen-

Falsa miracula non debent fieri. quæ dubium non immeritò movent de veritate aliorum. Et accidit, ut pro eo, quòd aliqui nimium se credulos exhibeant, & omnia pro veris admittant miraculis, alii econtra, ne leviusculæ credulitatis sibi inurant notam, perstringant hæc omnia falforum miraculorum censurâ.

Sed ambo malè faciunt, reponit Ecclesiasticus: nam sicut verum non est, id omne, quod vulgus aspicit velut quiddam portentum, re ipsâ verum esse miraculum, ita verum quoque non est, quòd inter hæc omnia nec unicum sit miraculum verum. Fateor, quandoq; circumveniri aliquem posse, sed habemus infallibiles notas, ex quibus discernamus miracula vera à falsis; & ecce tibi illas.

Sanctus Thomas docet, quòd ad probandum verum miraculum, requirantur potissimum tria. Primum, opus tam difficile, ut excedat omnes vires naturæ. Secundum, ut illud sit inusitatum, & non contingat nisi raro. Tertium, ut rapiat in admirationem, eòquòd accidat contra omnem verisimilitudinem, & contra omnem spem; hocque propriè est, quod illi tribuit nomen miraculi, eòquòd conciliet admirationem.

Examino quoddam miraculum ex prima conditione, & quæro: Estne aliquod opus,

quod excedat omnes vires naturæ? si quæstio est de natura divina, nihil est, quod excedat ipsius potentiam, quæ est infinita:

Et hinc est, quòd quamvis verum sit, nonnisi solius Dei esse, patrare miracula, nihilominus dici non possit, aliquid miraculosum esse respectu omnipotentiae DEI, cum omnia, quæ producit opera, quamvis magna nobis videantur & admirabilia, nihil propemodum sint respectu ejus, quod producere potest. Creatio mundi, quod exquisitissimum nobis videtur opus, non est ergò miraculum, cum certum sit, quod omnipotentia Dei innumerabilem multitudinem eorum, qui multò majores & speciosiores

Verùm si quæstio sit de natura creata, certum est videri res, quæ omnes transcendant naturæ vires, & consequenter vera sint miracula: Et hoc evidenter probat, nullam creaturam, nec Angelos, nec homines, nec demones, unicum solum operari posse miraculum, eòquòd nulla causa operari possit supra vires suas naturales; & nihil pro vero haberi possit miraculo, quod omnes naturæ vires non transcendat: quando ergò aliqua creatura quoddam patrat miraculum,

S. Thom. ibid. 2. 8.

Deus nulla facit miracula, & facit omnia

Nulla creatura facere potest miraculum.

lum, inde est, quòd attollatur supra conditionem suam naturalem ab omnipotentia Dei. Semper ergò Deus est, qui miracula operatur.

Difficillimum est cognoscere, an aliqua res transcendat vires naturæ.

Major difficultas est, scire, an aliquod opus re ipsâ transcendat omnes naturæ vires: quis nobis hoc dicet? Siquidem tam arcta & parva est nostra scientia, ut maximam ignoremus partem arcanorum naturæ: abscondit ipsa in sinu suo certas admirandas virtutes, quas magis curiosi quandoque ex parte inveniunt, & dum iis utuntur ratione quadam non nisi sibi solis cognita, res tam stupendas operantur, ut in admirationem rapiant populos, quas aliqui censent pro miraculis, alii pro fascinis & incantamentis, quamvis re ipsâ nec miracula sint, nec incantamenta, sed simplex effectus virtutis naturalis incognitæ. Et si homines hæc possint, quanto magis Angeli & dæmones, dum utuntur profundâ illâ rerum naturalium cognitione, quæ nostram absque comparatione plurimum transcendit. Quis nôsse id potuisset; quòd Angelus Raphaël edocuit juniorem Tobiam, quem Deus uti voluit incensore certi cujusdam piscis ad effugandum dæmonium? quis dubitat, quin multas res inusitatas operari possint, quamvis naturales, quas ignorantia nostra

nobis proponet velut ingentia miracula?

Quid ergò faciendum, ut bene discernatur verum miraculum à falso per primam hanc notam, quæ præcipua est, & quasi unica infallibilis? Sanctus Thomas dicit, quòd aliquis effectus excipere possit omnes vires causarum naturalium tribus modis. Aliquis est Primò, quoad substantiam rei, scilicet quando nihil est in effectu, quòd potentia naturalis pertingere possit; velut reddere vitam mortuo, largiri visum cæco nato. Et ejusmodi miracula nuncupantur miracula primæ classis. Secundò, quoad accidentia, quando res non est impossibilis causis naturalibus, nisi ratione aliquarum circumstantiarum: sicut esset, ambulare super aquas, ubi non est nisi moles corporis, vel fluiditas aquæ vincenda; manere in igne & non comburi, ubi non nisi retinenda est activitas ignis, vel passibilitas corporis. Et hæc vocantur miracula secundæ classis. Tertio solummodo quoad modum, quando res ex se fieri quidem posset naturaliter, si adhiberentur media congrua, sit tamen absque his mediis, vel etiam cum contrariis, sicut esset subitanea & repentina curatio alicujus morbi absque medicamentis, sive tangendo duntaxat ægrotum, sive formando crucis signum super illum,

D. Th. 1. p. q. 105 a. 8.

Aliquis est scilicet quando nihil est in effectu, quòd potentia naturalis pertingere possit; velut reddere vitam mortuo, largiri visum cæco nato. Et ejusmodi miracula nuncupantur miracula primæ classis.

lum, sive fundendo preces pro illo, & ejusmodi miracula vocantur tertix classis.

Diabolus potest fingere miracula.

Sed dices, hoc non sufficit, ad discernendum vera miracula à falsis; nam diabolus facere poterit hæc omnia. Ipse occupare potest corpus alicujus mortui, illumque exhibere velut vivum, ita ut ambulet, loquatur, videat absque oculis; ipse potest efficere, ut ambulet homo siccis pedibus super aquam, ut permaneat in igne, quin comburatur; sicut dicitur facere veneficis, ut adimat ipsis metum ignis infernalis, quem exhibet quasi refrigerantem damnatos, sicut aqua refrigerat vivos; potest etiam repente & absque usu medicorum plures sanare infirmitates, sicut videtur in pluribus, qui ægrotos restitunt sanitati solis tantummodò verbis, vel actionibus superstitiosis, ubi constat pactum aliquod intervenire cum diabolo. Fateor hæc omnia; & verum est, non neminem hic aliquamdiu decipi posse? sed ecce, quâ ratione detegi & manifestari possit deceptio hujus patris mendacii.

Prima nota,

1. Apostoli, qui vera patrabant miracula, ad confirmandam veritatem Evangelii, quam annuntiabant, oppugnabantur à Magis & incantatoribus, qui falsa exponebant aspectui miracula, ad imminuendam illius au-

toritatem: ex hoc mundus tenebatur suspensus, qui ex utraque parte intuebatur miracula. Quid agendum ad demonstrandum fraudem falsorum miraculorum? Recurrebant ad orationem, quæ æqualiter servit ad obtinenda à DEO vera miracula, & destruenda commentitia & falsa. Quando Simon magus ascendere præsumpsit in cælum coram omnibus, ad conservandam, quam sibi comparaverat, existimationem, quâ credebatur esse magna virtus Dei; Simon Petrus prostratus in terram, suas in cælum ejaculatus est preces, quæ prævertentes magum, fulguris in morem præcipitârunt ipsum in terram, ac ipsius contriverunt crura; ita ut hic infelix, qui affingere sibi volebat alas ad volandum in cælos, amiserit plantas ad ambulandum in terris: sicque omnium aspectui patuit deceptio falsi miraculi. Oratio igitur est optimum medium ad dissipandum illusiones diaboli.

2. Vera miracula communiter non patrantur nisi à viris Sanctis, & præcipue ab iis, quorum vita majorem exhibet rigorem & austeritatem, sicut annotârunt Sancti, Hieronymus, Athanasius, Theodoretus, qui describentes vitam admirabilem Sanctorum, Hilarionis, Pauli, Antonii, Simeonis Stylitæ & aliorum,

T t t 3

liorum,

liorum, speciatim observârunt, quod semper fuerit animadversum, Sanctos, quorum vita erat austerior & severior, potentiores fuisse in patrandis plurimis & maximis miraculis; aliosque, quorum vita erat mitior, magisque usitata, non patrâsse nisi pauca & valdè rarò. Non est, quod hæc regula nullam patiatur exceptionem: siquidem sanctus Joannes Baptista, cujus vita non erat nisi continuum & inimitabile austeritatis miraculum, nulla unquam alia patravit miracula, & ex adverso impossibile non est DEO, quandoque vera patrare miracula per homines sceleratos, sed hoc tam insolitum est, ut regulæ communi nihil præjudicet. Quando miraculum fulcitur & stabilitur à sanctitate vitæ, facillimè verum censetur miraculum; sed quando oppugnatur à vitæ perversitate, æquissimo jure fit suspectum. Periculum est semper minus reprobando plura vera miracula, quàm admittendo duntaxat unicum, quod sit falsum.

Tertis nota.

3. Miracula falsa parvo perdurant tempore, veluti ficta theatrorum spectacula quantocyùs evanescent. Vera perdurant semper, veritas namque Domini manet in æternum: Adhæc semper observatum fuit, falsa terminari sine tragico & probro; velut si diabolus animet

aliquandiu corpus mortuum, quod fictè repræsentat vivum; quantocyùs enim videbitur cadaver horridum ac fœtidum, quod majorem pariet abominationem oculis, quàm pepererit admirationem, falsum miraculum animis.

4. Ulterius sanctus Thomas D. Th. 2. 2. q. annotat, detegi posse fraudem 96. a. 4. falsi miraculi, quod redoleat superstitionem, vel artem magicam ex quatuor infallibilibus indicis. Ne fidas, nec credas, semper verum esse miraculum, quod obtinetur vel precibus, vel jejniis; sed attende 1. an hæc preces nihil contineant, quod ratione quâdam insinuet invocationem dæmonis. 2. an non proferantur aliqua verba, quæ omninò sint incognita, quæque nullius sint idiomatis, ita ut nesciatur, quidnam significant. 3. an non complectantur quidquam falsi, vel absurdi, ac indecori, quòdque non conveniat cum doctrina sanctæ Ecclesiæ: si enim hoc sit, manifestum indicium est, esse inventionem patris mendacii. 4. Si misceantur profana Sanctis, & verba sacra Scripturæ cum verbis frivolis; vel si observanda sit vana quædam cæremonia, sicut vertere se orando in unam & non in alteram partem; in tali situ, & non in alio; jejunare tali, & non alio die; jejunare tot diebus, & non pluribus.

Quarta nota
continens
alias quatuor
assignatas à
S. Thoma.

Quin

Falsa
la su
verf

bus. Omnia hæc redolent manifestè arcana abominanda artis magicæ; & si accidere contingat hæc ratione aliquam speciem vel verisimilitudinem miraculi, violentam parit suspicionem, subesse miraculum falsum, adeoque condemnandum.

Quinta nota.

Tandem, cum vera miracula magna sint opera omnipotentiae Dei, quæ transcendunt usitatos effectus naturæ, & sint velut dispensationes a communibus providentiæ ipsius legibus; nun-

quam operatur illa, nisi ob finem operis hujus nobilitati proportionatum; non ad oblectandum curiositatem, vel satisfaciendum desiderio humano. Verum miraculum nunquam fit, nisi ob finem, ex quo mirum in modum commendetur omnipotentia Dei. Sed quis hic finis, quærit aliquis è Societate sciendi avidior? Et hoc præbuit ansam bono Ecclesiastico eundem illis explanandi.

ARGUMENTUM.

Quem ob finem DEUS operetur miracula.

ARTICULUS II.

Falsa miracula sunt ob diversos fines

SI quæras, quare tot homines perversi comminiscuntur miracula, & quare diabolus, qui pater est mendacii, conetur exhibere & oculis spectanda præbere illa; dicam tibi id fieri ob fines multiplices, eosque valdè diversos, quorum quilibet habet, quò collimet. Unus non nisi suum spectat commodum, & ut capiat prædam ex iis; alter, ut auceperetur gloriam sui que existimationem; alius quærit oblectationem sui ipsius decipiendo mundum, ludosque faciendo illi; alius intendit seducere & perversam quandam confirmare doctrinam; qui omnes fines sunt pessimi. Sed media, quæ arripiunt illuc pertingendi sunt adhuc pe-

jora: siquidem videtur, velle homines per ea adducere Deum in falsum testem, execranda cum blasphemia; & ipse id suffert admiranda cum patientia, sicut cætera crimina.

Sed vera miracula nunquam sunt nisi ob duos fines, vel ad confirmandam veritatem, vel attestandam sanctitatem ejus, qui facit miraculum. Non est verum miraculum, si non ambo hi fines illic inveniantur, vel saltem id non conducatur illorum uni sufficit, ut necessarium sit ad confirmandam veritatem nostræ fidei; pessimus homo, qui prædicat & annuntiat eam, facere posset miracula. Legimus in Evangelio, venturos, qui dicturi sint

Vera miracula non sunt nisi ob duos fines.

Marth, 7.

ri sint JESU Christo in die judicii: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, id est, prædicavimus veritatem, & in nomine tuo damonia ejecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Ipse negabit, quod prophetaverint aut prædicaverint veritatem, quodque ad ipsam confirmandam signa fecerint & virtutes; & ideo dicit ipsis: Discedite à me, qui operamini iniquitatem; nescio vos. Reprobi ergo vera patrare possunt miracula, quando annuntiant veritatem; sed miracula non sunt indicia sanctitatis vitæ eorum; sunt solummodò argumenta certa veritatis doctrinæ ipsorum.

S. Gregor, lib. 20. mor. c. 9. Hinc sanctus Gregorius pulchram hanc sententiam in moralibus suis exaratam reliquit:

Miraculum Probatio sanctitatis non est signa facte, sed unumquemque ut se diligere: de DEO autem vera cognoscere, de proximo verò meliora, quam de semetipso sentire. Nam quia vera virtus in amore est, non autem in ostensione miraculi; veritas demonstrat, qua ait: In hoc cognoscent omnes, quia mei discipuli estis, si dilectionem habueritis ad invicem. Qui enim non ait: In hoc cognosceretur, quia mei discipuli estis, si signa feceritis, sed ait: si dilectionem habueritis ad invicem: aperte indicat, quia veros DEI famulos, non miracula, sed sola charitas probat. Et

S. Greg. hom. alibi præclare dicit: Nolite ergo fratres charissimi amare signa, qua

possunt cum reprobis haberi communi: sed quæ modò diximus, charitatis atque pietatis miracula amate, qua tantò securiora sunt, quando & occulta, & de quibus apud Dominum eò major sit retributio, quòd apud homines minor est gloria. Ecce tibi bona sanctitatis indicia. Quis est, qui se beatum non æstimaret, si consideret gratiam miraculorum, ut illa pro arbitrio patrare posset? sed aliquid longè majus in tua est potestate; Ama Deum & proximum tuum, æstima alios, teque contemne ipsum; hoc majus est coram Deo, tibi que utilius, quàm miracula, quæ facere posses; nam cum his posses daminari, & cum aliis non potes non esse, nisi æternum beatus.

Quare tot ac tanta miracula in primis Ecclesiæ sæculis, & quare modò respectu eorum tam pauca? Ambo nempe fines verorum miraculorum id temporis requirebant ea: ex una parte veritates sancti Evangelii nondum erant receptæ, & firmiter in mundo stabilitæ: Ecce quam ob causam, dum illæ prædicatæ sunt, necessarium fuerit, evidenter confirmare illa miraculis; & ex altera parte omnes primi Christiani erant sancti, & ideo ad patranda miracula idonei erant omnes. Modò firmitas fidei in mundo non requirit amplius miracula: quia & nos, (ut dicit S. Gregorius) cum arbu-

Cur tot miracula in primis Ecclesia,

S. Gregor, ibid. in Evan- fundis

sta plantamus, tamdiu eis aquam infundimus, quousque ea in terra jam coaluisse vidamus; & si semel radicem fixerint, irrigatio cessabit. Et deinde Christiani non sunt his temporibus amplius tam sancti, pauci eorum merentur, ut Deus magnæ ipsorum virtuti testimonium reddat per miracula.

Tempote S. Pauli quasi omnes Christiani faciebant miracula.

2. Cor. 13. v. 5.

Judicari id potest ex eo, quod sanctus Paulus scribit ad Corinthios, quod omnes sui temporis fideles, usque ad Laicos patrarent miracula; dicit enim illis: Vosmetipsos tentate, si estis in fide, ipsi vos probate; nemo certus est, quod illam habeat, nisi ejusdem certas quoque habeat probationes. Scimus quidem, nos credere in Jesum Christum, sed profectò nescimus, an solùm fide humanâ, & quia nos homines ita docuerunt; an fide divinâ, & quia sic Deus nobis revelavit. Quomodò ergò id scire possum? Jesus Christus ipsemet nobis dedit indicia ad discernendum eos, qui veram habuerint fidem: *Linguis loquentur novis, serpentes tollent, & si mortiferum quid viberint, non nocebit eis, super agros manus imponent, & benè habebunt.* Videtur ergò sanctum Paulum dicere voluisse Corinthiis juxta opinionem Theophylacti: Facite ipsi experimentum vestræ fidei per miracula, & si nulla ejusmodi facitis, non benè firmatos vos credite in fidei possessio-

Marc. 16.

ne. Verisimile igitur est, quod primis temporibus, ubi adhuc nascebatur quasi Ecclesia, & illi, qui prædicabant fidem, & illi, qui recipiebant ipsam, hujus æqualia dederant argumenta, evidenter patrandò miracula. Sed in illis miracula probabant veritatem doctrinæ, in his attestabantur sanctitatem vitæ.

Sed modò cum amplius non videamus miracula nec in prædicatoribus Evangelii, nec in auditoribus, quam certitudinem habere possumus de veritate nostræ fidei? Ne eodem metiaris prædicatores cum auditori-pede; responder ipsi Ecclesiasticus: siquidem prædicatores hoc tempore non amplius indigent miraculis, ad confirmandas veritates, quas velut indubitatas universa recepit Ecclesia: Idem Evangelium, quod firmatum est in mundo per miracula, subsistit modò absque miraculis, eadem cum potestate semper idem, & semper invariabile cuncta per sæcula. Et qui hodie confirmare id vellet novis miraculis, non augere sed potius imminuere videretur magnam, quam ubivis terrarum acquisivit, existimationem.

Non sic res habet cum auditoribus, nunquam non dici poterit ipsis: Vosmetipsos tentate, si estis in fide: ne sitis contenti, didicisse vos has veri-

Cur modò non amplius tot videantur miracula.

Omnes veri Christiani semper deberent facere miracula.

U u u

tates

tates ex ore hominis illas prædicantis: si non creditis illas, nisi quia ipse has dixit, non esset hæc fides, nisi humana; sed attendite, an receperitis illas verè velut ex ore Dei, illasque credatis fide divinâ: memores estote, quòd cum eadem sit fides, quæ recepta fuit à primis Christianis, ipsa in vobis operari debeat eodem effectus; aliàs certi non estis, habere vos veram fidem. Jam illi pro certo credere non audebant, quòd fidem haberent, nisi facerent miracula, quæ Iesus Christus ipsemet designavit illis eiu indicia eorum, qui credituri essent in illum. Quomodò ergò persuadere tibi poteris, te verè & absque figmento eandem circumferre cum ipsis fidem in anima tua, si nec unicum ex omnibus iis patraueris miraculum?

Quæ miracula
facere deberent veri
Christiani.

Si non loquaris linguâ novâ, sed eodem semper profanos effutias discursus, quos frequentat mundus, & eosdem eructes infidelium, qui Dei cognitione privantur, affectus & sensus; si non tollas serpentes, vel eos, qui lethales aliis infigunt morsus venenato obtreccionis dente; vel eos, qui mala per suos sibilos tibi suggerunt consilia; si vel minimum mali exempli venenum, quod hauseris vel per oculos, vel per aures occidat te, tuamque inficiat & interficiat animam; si

non imponas manus tuas super ægrotos, ad sanandum ipsorum infirmitates, ad sublevandum ipsorum miseras eleemosynis tuis, & aliis charitatis obsequiis; si unico verbo, si fides tua non producat opera conformia doctrinæ, quam docet, quam habes certitudinem, habere te fidem, cum non videas in te notas, quas Iesus Christus designavit ad cognoscendum illam? Ex fructu cognoscitur arbor, & ex effectu suo causa. Opus est miraculis, ut certitudo habeatur, hanc fidem esse veram: sed optarem in te videre miracula, id est, opera, quæ transcendant omnes naturæ vires, ut certus sis, habere te verè hanc fidem. Sic enim dicit tibi S. Iacobus: *O-*

stende mihi fidem tuam ex operibus Jacob. 2.
v. 18.

Si vel parum haberemus veræ fidei, Iesus Christus promittit nobis, facturos nos miracula, & visuros etiam miracula magnæ suæ ergà nos bonitatis. Aspice fidem istorum populorum, qui secuti sunt ipsum in desertum, quos post se traxerat suorum illecebris verborum: oblitiscabantur ipsi omnium, ut totos se illi consecrarent & aliud nil cordi haberent, nisi cognitionem & amorem ipsius. Ecce tibi mirabilem zelum, & Iesus etiam ex parte sua ingens patrat miraculum in favorem horum
tara

Sequitur Iesum
Christum usque
que ad miraculum.

Tam à longè se sequentium populorum, ut panem amplius non haberent; nam ipse hujus abundantissimam providit illis annonam. Credibile est, plures, qui tam vivâ fide carebant, dereliquisse ipsum in medio itineris, ut pransum irent, vel alia expeditum negotia domestica. Non omnes sequuntur Jesum Christum eoque, ut totos se illi consecrent, cum semper tangantur curâ, ne defutura sint ipsis necessaria: nostra raro proficit & progreditur fides usque ad miraculum, id est, ut se attollat supra omnem verisimilitudinem & omnem apparentiam naturalem; & tamen certi non sumus, nos veram habere fidem, nisi confirmetur per miracula.

Quemadmodum nil ita oblectat homines, quàm si spectare liceat ipsis miraculum profectum à Deo; ita nil magis delectat oculos Dei, quàm si miracu-

lum videat in creatura sua. Miraculum est, si ipsa attollat se supra seipsam, & reluctantibus naturalibus suis propensionibus, quibus trahitur ad creaturas, feratur in Deum solum universali abdicatione eorum omnium, quæ non sunt Deus. Jesus Christus tentat quandoque ipsos sicut sanctum Philippum; adoritur enim ipsos timore: Quid faciemus? quâ ratione vivemus, si nos totos ita consecremus & alteri non vacemus nisi soli Deo. Non creditur, hunc qui nos tentat, esse Jesum Christum; & tamen est ipse, qui has suggerit cogitationes, ut tentet fidelitatem & confidentiam animarum. Ut quis unice sit ipse, & vivat ipsius vitâ, non oportet magni facere propriam suam vitam. Optimæ alicujus animæ facultates & divitiæ sunt, totam se committere Dei providentiæ.

ARGUMENTUM.

De magnitudine & multitudine Miraculorum Jesu Christi.

ARTICULUS III.

Plures fecerunt miracula majora quàm Jesus Christus.

Ecce tibi propositionem factam ab aliquo è societate magis perito, cui nomen Probus, qui accedens bonum nostrum Ecclesiasticum, dicit ipsi: Domine, videtur mihi, non ex

eo affulgere maximè excellentiam & gloriam Jesu Christi, si dicatur, ipsum patrasse miracula. Tot enim alii patrarunt ea, sicut ipse, imò plura adhuc & majora, quàm ipse: non ergo

U u u 2

de-

deducitur ex eo ingens illa in ipso eminentia, quâ infinitâ ratione transcendit omnes alios.

Verùm maxima hîc differentia est, respondet Ecclesiasticus: siquidem non solum dicendum est, JESUM Christum fecisse miracula, sed dicendum est, ipsummet esse immensum & inexhaustum miraculorum Oceanum; & ut verum fatear, ipse solus est, qui independenter ab omni alio facere possit miracula, & absque ullo alterius concursu; siquidem nec Deus solus facit miracula, nec creatura sola miracula facit. Quando Deus operatur per seipsum, abs eo quòd admittat concursum alicujus creaturæ, sicut, fecit exempli gratiâ, in creatione mundi, dici non potest in rigore, ipsum facere miracula, eò quòd non faciat opera, quæ excedant vires propriæ suæ naturæ divinæ; & quando creatura operatur per seipsam absque supernaturali concursu Dei, ipsa facere non potest miracula, eò quòd impossibile sit, ut elevet seipsam supra vires suas naturales. Non igitur Deus solus facit miracula, nec miracula facit creatura sola.

Ad faciendum verum miraculum oportet concurrere Deum & creaturam. Jam nonnisi JESUS Christus solus completur utrumque, dum Creator & creaturam.

Quomodo
verum sit, non
nisi solus JESU
Christi esse fa-
cere miracula.

Ad facien-
dum verum
miraculum o-
portet con-
currere Deum
& creaturam.

est & creatura, Deus & homo; mirabili ratione uniens duas naturas divinam & humanam in eadem sua persona. Nam sine ratione ergò tibi dixit, nonnisi propriè spectare ad ipsum solum patrare miracula: adhuc ipse solus est, qui facit ea omnia, & ea facit independenter ab omni alio; hæc potentia & virtus est ipsius soli personæ divinæ specialis. Et quando omnes Sancti patrârunt miracula, non fuit nisi dependenter ab illo, & à potentia, quam ipsis communicavit.

Unde ergò venit, interrogat Probus, quòd ipsi fecerint plura & majora ipso? Quis dixit tibi, respondit Ecclesiasticus, quòd Sancti fecerint plura miracula JESU Christo? nonnè ergò observâsti, quâ ratione loquantur de iis Evangelistæ? sanctus Lucas dicit, quòd fuerit copiosus fons, è quo dimanabat virtus divina conferens omnibus sanitatem: Virtus de illo exibat & sanabat omnes. Tu dixisses, solem esse, qui effundat è sinu suo torrentes luminum ad dissipandum ubique tenebras, & illum effundere torrentes beneficiorum super omnes miserabiles. Et sanctus Marcus adhuc clarius dicit, quòd ubicunque veniret in civitates & vicos, in plateis ponebant infirmos, & deprecabantur eum, ut vel firmam

Luc. 6.

Nunquam ali-
quis fecit to-
miracula, sicut
JESUS CHRISTUS!

Marc. 6.

Joan. 5. *briam vestimenti ejus tangerent: Et quotquot tangebant eum, salvi fiebant. Sanctus Joannes dicit, quod habuerit in manibus suis omnem infinitam potentiam Dei Patris sui, ad dandum sanitatem & vitam, cuicumque vellet Filius hominis, quos vult, vivificat. Et sanctus Matthæus, ipsum ejecisse diabolo unico verbo, & sanasse omnes ægrotos: Ejiciebat spiritus verbo, & omnes male habentes curavit.*

Hæc super re totus in admirationem raptus S. Joannes Chrysofostomus exclamat. Videtis, quam innumerabilem multitudinem curationum Evangelistæ constrinxerint paucis verbis? Benè viderunt, se non omnes recensere posse sigillatim; hinc simul & semel integrum exposuerunt mare prodigiorum: *Uno verbo pelagus ineffabile miraculorum inducentes. Et exin dices, patrâsse Sanctos plura Jesu Christo miracula? Numerari possunt miracula Sanctorum; sed dicitur miracula ipsius innumerabilia & ineffabilia esse: speciatim exarata sunt omnia miracula Sanctorum, & iis impleta sunt volumina; sed sanctus Joannes dicit, quod si quis conscribere vellet sigillatim omnia, quæ Jesus Christus operatus est mira, totus mundus capere non posset eos, qui scribendi essent, libros.*

Sed quàm bonum est, S. Chrysofostomum comparâsse Jesum Christum patrantem miracula, mari, quod ingens est omnium aquarum receptaculum? Siquidem dicere nobis voluit, quod sicut fontes, rivi, flumina nihil habent aquæ, nisi illam, quam trahunt e mari, & hæc omnis in mare revertitur; ita omnes Sancti nihil habeant potentia ad patranda miracula, nisi illam, quam receperint à Jesu Christo, & hæc tota referenda sit ipsi, eòquod ipsius sit principium. Dicendum igitur non est, ipsos plura illo patrâsse miracula, cum magna hæc virtus, quæ in ipsis tam admirabilis effulset, non fuerit nisi tenuis participatio ipsius abundantia.

Totum vetus Testamentum refertum est prodigiis per Patriarchas & Prophetas patratis: Solus Moyses patravit tantam illorum multitudinem, ut repleverint totum universum stupore, & cuncta sæcula admiratione: dicebatur tenere ipsum cælum, & terram, & omnia elementa in suo arbitrio, ut pro libitu uteretur illis ad edomandam potentiam & humiliandam arrogantiam Pharaonis. Exercitus muscarum sternunt copias & legiones munitas ære ac ferro; scinditur mare per medium ut faciat e sinu suo refugium, quo salvetur Israël, & gurgitem, quo absorbeantur ini-

mici ejus; columnæ ignitæ ambulat in aëre, & serviunt ceu duces viæ sexcentis millenis luctatoribus, nubes cœli sunt promptuaria, quæ porrigunt annonam, ipsisque suppeditant panem Angelorum; scopuli & petrae non obstante suâ siccitate & duritiâ inexhaustos fundunt & aperiunt fontes.

Josue. 10.

Alii, velut Josue, continuerunt solem in medio cursu suo. Alii, velut Elias, descendere fecerunt ignem e cœlo; alii, velut Elisæus, reddiderunt vitam mortuis solo contactu ossium suorum. Nunquam poterit, si quis enarrare voluerit omnia miracula, quæ referuntur in Scripturis veteris Testamenti.

Sed quis operatus est omnia hæc ingentia prodigia, quæ aded transcendent omnes vires humanas? Num erant Prophetæ qui non erant nisi homines? quis non videt, eandem potentiam, quæ tribuit eis facultatem enuntiandi oracula, contulisse illis quoque virtutem patranda miracula, ad confirmandum illa? Jam ipsi non loquebantur, nisi ad vaticinandum Jesum Christum, & promittendum adventum illius; verum igitur est, ipsos omnes non fuisse, nisi instrumenta ipsius; ipse erat, qui loquebatur per illorum ora; ipse erat, qui suam demonstrabat potentiam per miracula ab ipsis fa-

cta; ipse erat, qui largiebatur gratias, & remittebat peccata; ipse erat, qui immolatus fuit in omnibus victimis in templo sacrificatis; ipse erat, unico verbo, qui erat omnia, qui que faciebat omnia tam in veteri, quam in novo Testamento, cum hoc solo discrimine, quod fecerit omnia in figuris in Testamento veteri; & facit omnia in Testamento novo in veritate. Fatendum igitur est, omnia miracula veteris Testamenti verè fuisse miracula Jesu Christi.

Et omnia ex novo nonnè Jesus Christus fecit omnia miracula veteris Testamenti, magis manifestè pertinent ad ipsum? Quis est, qui accendit sidus novum in cœlo, in ipsius nativitate? quis tenebris involvit solem in ipsius morte? quis tremore concussit terram, discendit petras, aperuit tumulos, coegit mortem tot reddere vivos? quis mandavit tempestatibus, ut quantocyus sisterent furorem, quis ambulavit super aquas velut marmoreum super pavimentum, quis toties ejecit dæmones auctoritate summâ, nomine suo proprio præcipiens illis? quis reddidit visum cœcis, loquelam mutis, auditum surdis, sanitatem infirmis? Evolve totum Testamentum novum, videbis ipsum hic plura patrâsse miracula in propria sua persona, quam patraverit in veteri, in persona omnium Prophetarum.

Hoc

Jesus Christus
reliquit Ecce-
siae suae do-
num miracu-
lorum.

Hoc est admirabile, quod reliquerit hanc miraculorum potentiam Ecclesiae suae, quae cunctis saeculis, ipsa cum tanto effulset splendore, ut ab ascensione sua, quae fuit reditus ipsius in caelum, decies centena millia Sanctorum infinitam ipsorum exaltarent multitudinem; sed nonnisi nomine, nonnisi potentia ipsius. Et sicut omnes Prophetae veteris Testamenti ipsius fuerunt instrumenta, per quae faciebat miracula, ad certiorandum homines, se venturum; ita omnes Sancti in novo Testamento sunt adhuc ipsius instrumenta, per quae omnia facit miracula, ad certiorandum nos, se jam venisse, & operatum esse salutem mundi; ita ut semper ipse solus sit, qui omnia operetur miracula tum veteris, tum novi Testamenti. Dicendum igitur non est, quod multi alii patrarent miracula, quae ipse, & plura numero, quam ipse, & etiam majora, quam ipse, cum ipse sit, qui faciat ea omnia, & nonnisi ad ipsum proprie spectet, illa facere.

Verumtamen, reponit Probus, nonne is ipsemet dixit in Evangelio, quod credituri in ipsum, majora se facturi sint miracula: *Et majora horum faciet?* Et quod dixit, accidit. Exploratum est, umbram sancti Petri contulisse sanitatem infirmis, & vitam mor-

tuis: Jesus Christus nunquam hoc fecit; sed opus erat, ut loqueretur mortuis ad conferendam illis vitam, vel infirmi saltem tangerent simbriam vestimenti ejus pro recuperanda sanitate. Quis diffitebitur, haec tam magna miracula non esse, sicut largiri sanitatem vel vitam sola corporis sui umbram.

Sanctus Augustinus nunquam non sublimis in sacrarum Scripturarum intelligentiam respondet egregie ad hoc. Discipulus non est major Magistro, nec creatura

in quo sensu Creator. Idem Jesus Christus, qui promisit, eos, qui credituri sunt in eum, majora se facturos miracula, dixit illis etiam, quod sine se nihil possint facere: ipse vitam dedit mortuis, illos vocando & alloquendo; sed absque auxilio sancti Petri, aut alterius hominis: sanctus Petrus reddidit vitam mortuis umbram suam, sed non absque auxilio Jesu Christi; divina ipsius erat potentia, quae operabatur in Apostolis suis. Nonne advertis, quomodo loquatur illis in Evangelio? *Qui credit in me, opera faciet, quae ego facio.* Ipse ergo illa faciet, quia ego facio illa: Ego facio illa per potentiam mihi propriam; ipse faciet illa per potentiam, quam ei tribuo, & etiam majora horum faciet, non per aliquam potentiam, quam habet in seipso, sed per eam, quam ipsi

August. tract. 72. in Joan.

Sancti majora fecerint miracula, quam Jesus Christus.

Joan. 14.

ipsi conferam, manifestius demonstrare volens meam potentiam in servis meis, quam in meipso.

Jesus Christus **E**t itane mi amabilissime **J**esu-
vult glorifica-
re servos suos, su ! an ita accipis eos, qui fer-
viunt tibi ? nonne ergo satis sit
illis gloriae tuo devoveri servi-
tio ? an majore vis ipsos ditare
honore, quam temetipsum, dum
divinam tuam potentiam ipso-
rum consignas manibus ad ma-
jora facienda miracula, quam fe-
ceris ex temetipso ? Novi probe,
te semper esse, qui omnia
facias miracula, sive per teipsum,
sive per eos ; sed quare majora
per ipsos, quam per teipsum ?
An id ergo, quod ipsos plus a-
mes, quam te ? an ideo, quod
ipso-
rum gloria tibi magis sit
cordi, quam tua ? O bonitas !
bonitas ineffabilis ! Omnino e-
videnter id demonstrasti : De-
disse propriam vitam tuam pro
nobis, nonne demonstrat, te plus
amare nos, quam temetipsum ?
onerari voluisse opprobriis &
ignominis, quibus eramus di-
gni, ut iterum indueres nos sto-
lae gloriae, quae non nisi congrue-
bat tibi, nonne hoc satis ostendat
nobis, amare te plus no-
stram, quam gloriam tuam ?
Non ergo miror amplius, quod
volueris servos tuos majora te
facere miracula ; nihil magis ob-
lectat te, quam ipso-
rum gloria :
*Voluit facere, ut magnificentur, voluit
agere, ne vilescant.*

S. August.
serm. 29. de
diversis. c. 5.

Eccur haec experimenta nobis
tam manifesta, non efficaciter
persuadent nobis maximum,
quo nos prosequeris, amorem ?
Eccur non omnium corda ho-
minum accenduntur igne illo
divino, quem venisti mittere in
terram ? O Deus ! quomodo
nosse possumus, quod amemur,
nisi amemus saltem ex gratitu-
dine ? Et quomodo videre, ama-
ri nos tam perfecte a suprema
hac majestate, erga quam totum
caelum ardentissimo flagrat a-
more, & permanere in ignava
vecordia, in stupida insensibilita-
te, quasi non esset digna amari
a nobis, & quasi amandi ipsam
nulla nobis foret obligatio ?

Id non ponderatur, respondet
Probus : Si quis enim insculptas
haberet veritates has cordi suo,
serio perpendens, quomodo **J**e-
sus Christus toties omnes natu-
rae ex amore erga nos inverterit
leges, faciens per se & per suos
miracula infinita, quae omnia in
bonum nostrum sunt facta ; qui
bene revolveret animo, quod
ipsemet sit factus miraculorum
omnium maximum, efficiens,
ut Deus omnipotens homo
esset infirmus, & Deus immor-
talis moreretur in cruce ; & haec
omnia ex amore erga nos ; qui
perpenderet hoc bene, ac desu-
per seriam frequentem ac pro-
fundam institueret meditatio-
nem, impossibile foret, quin
corde

Quomodo
nostra verita-
tes indigeant
consideratio-
ne.

corde tangeretur; sed de hoc non cogitatur. O funesta oblivio! Eheu! de quo ergo cogitandum sit? an erit nobis excu-

fationi, vel potius condemnationi, in die judicii, de hoc non cogitasse?

ARGUMENTUM.

Dispositio, Ordo, & Tempus Miraculorum Jesu Christi.

ARTICULUS IV.

S. August. de vera & falsa relig. c. 41. **M**ultitudo & magnitudo miraculorum Jesu Christi non solum replet animum illa considerantis, sed etiam obruit illum; & dum videntur tantum in confuso, non ita considerantur singula in particulari. Sanctus Augustinus affirmat, res maxime defectuosas aliquam habere pulchritudinem, si in bono sint ordine; saltem enim illarum delectat ordo & dispositio. Dicendum igitur est, res pulcherrimas plurimum perdere venustatis, quando sunt absque ordine & spectantur confusæ. Nihil tam visu jucundum est, sicut miracula Jesu Christi; sed ut videantur in tota sua pulchritudine, digerenda sint in ordinem, observando seriem & tempus, in quo illa facere voluit.

An cognosci hoc potest, interrogat Probus? an observari id potest ex lectione Evangelii? potest, respondet Ecclesiasticus, saltem in pluribus, quorum tempus & locus distincte annotan-

tur in sacra historia; & de aliis fertur saltem judicium ex circumstantiis & serie, quo tempore sint facta. Statuam hic tibi illa ob oculos, quodlibet in ordine suo, ut ordinis pulchritudo juncta excellentia operis, tuo animo plus afferat delectationis. Ne interpelles me, sed fac advertas seriem & dispositionem magnorum prodigiorum, quibus Jesus Christus implevit cursum vite sue; invenies ipsam observatu dignissimam.

Ingressus est mundum per miraculum miraculorum omnium maxime incomprehensibile, quando citra id, quod desereret cælum, descendit in terram, & quin desineret esse Deus, factus est homo, nascens ex Maria Virgine anno quinquies millesimo, nonagesimo nono, a mundi creatione, juxta supputationem Martyrologii Romani. Dies nativitatis ejus fuit vigesimus quintus Decembris, circa finem anni, ad innuendum nobis, antiquam legem circa finem esse

XXX

esse

esse & propediem expire: post dies octo fuit circumcisus & insignitus augustissimo nomine JESUS; hic est dies primus Januarii, & primus dies anni Christiani.

Fuit adoratus à Magis.

Elapsis diebus sex, decimo tertio nativitatis suæ die adoratus fuit à Magis. Intermitto hic annotare omnia miracula infantia & pueritia ipsius, quæ ipsemet abscondit, non volens adhuc agnosci à mundo illorum luce ac splendore. Novimus solum, duodecimo ætatis suæ anno apparuisse ipsum in templo, in medio Doctorum, interrogantem eos velut Magistrum, & audientem illos velut discipulum. Sed parvus hic divinæ ipsius sapientiæ radius, quem ostendit, quamvis maximum fuerit miraculum, non tantum non illuminavit illos, sed majori adhuc caligine obvolvitur.

Luc. 2.

Fuit in medio Doctorum anno ætatis duodecimo.

Quid fecerit ab eo tempore.

Ab anno ætatis duodecimo, usque ad trigésimum vitæ suæ, mansit incognitus & absconditus in parva civitate Nazareth, in domo sanctissimæ Virginis Matris, & sancti Josephi, qui creditus fuit Pater ipsius; qui cum pauper esset & opificio suo Faber lignarius, credi potest, juxta omnem verisimilitudinem JESUM Christum operatum esse manibus suis cum illo, ipsumque adjuvisse in comparanda sustentatione vitæ; quod sanè erat

spectaculum, cunctos rapiens in admirationem Angelos, cum intuerentur magnum hunc mundi architectum laborare manibus suis, seque defatigare in taberna pauperis opificis, illi obedire, & parvas conficere opellas ex ligno, velut simplicissimus hominum. Infideles exprobrabant Christianis hanc abjectionem Dei sui *Quid fabricatur modò lignarius vester?* quærebat unus ex ipsis Christianum tempore Juliani Apostatæ; hic appositè respondit illi: *fabricatur feretrum Juliano*; & paulò post Julianus miserabiliter occisus fuit.

1. Hic apparere incipiunt magna miracula JESU Christi, quæ præcedebant ipsum velut lucentes faculæ, ad demonstrandum illum universo mundo. Absolverat trigésimum annum ætatis suæ, & inceperat trigésimum primum, usque ad diem decimum tertium, qui erat sextus Januarii (idem dies, quo adoratus fuerat à Magis ante triginta annos) quando baptizatus fuit à sancto Joanne in Jordane, & cœli aperti sunt super eum, Spiritus sanctus apparuit super caput ipsius in forma columbæ, & vox Patris audita fuit pro Filio suo dilecto declarantis ipsum. Nonnè cernis jam in unica hac actione plurimum concursum miraculorum?

Luc. 3.

Baptizatur & declaratur pro Filio Dei Matth. 3.

2. Eo-

Matth. 4.

Ipsius jejuni-
um quadragin-
tadiale.S. Epiph. hæ-
ref. 51.Mutat aquam
in vinum in
nuptiis Canæ.

2. Eodem hoc die disces-
sit solus & solitarius in deser-
tum, ubi incepit quadragin-
tadiale suum jejunium, noctes-
que diesque id continuans, abs-
que sumptione ullius cibi cor-
poralis toto hoc tempore, quod
sanè magnum est miraculum
impossibile imbecillitati huma-
næ. Exiens è deserto die decimo
quinto Februarii, reversus est in
Nazareth, ubi mansit in silentio
diebus quindecim juxta men-
tem sancti Epiphanii.

3. Qui dicit etiam, fuisse de-
cimimum quintum diem Martii
eiusdem anni, quo invitatus ad
nuptias in Cana Galilææ, muta-
vit aquam in vinum. Et Evan-
gelista sanctus Joannes expressè
observavit, hoc fuisse exordium
miraculorum Jesu: *Hoc fecit ini-
tium signorum Jesu*: non quòd
antecedenter adhuc fecerat nul-
lum; sed quia hoc incepit mani-
festare ipsius gloriam, cum fa-
ctum fuerit in occasione, in
tempore, & in necessitate, ejus-
modi circumstantiis, quæ debe-
bant illud quantocyus proferre
in publicum. Opus sanè fuit,
ut præcederet hoc & duceret
quali totam legionem aliorum
subsequentium, eò quòd designa-
ret mutationem veteris Testa-
menti in novum, cum unum
respectu alterius sit, quod aqua
respectu vini generosi. Sed
quod fecit tunc in momento,

nunquid hoc facit singulis annis
in universo orbe, dum immutat
aquam terræ in vinum in om-
nibus vinetis? Et hoc non ad-
vertimus, ut adoremus ipsius
providentiam, ipsique grates re-
pendamus.

4. Diebus aliquot à primo Ejecit venden-
hoc miraculo, appropinquante tes è templo
die Festo Paschatis, contulit se & patrat plura
Jesum Carpharnao (ubi jam su-
am elegerat habitationem) Je-
rosolymam, ubi maxima sua pa-
trare intenderat miracula; &
cùm ingressus mox esset in tem-
plum, ejecit ex eo catervam
mercatorum, quos negotiantes
invenit in loco hoc sancto, ve-
lut in publico foro. Prædica-
vit ibi, & exin plura patravit
miracula, quibus suam confir-
mabat doctrinam; sed Evange-
listæ non speciatim recensent il-
la, dicentes solùm: *Multi credi-
derunt in nomine ejus, videntes signa
ejus, qua faciebat.*

5. Incepit igitur paulò post Convertit Sa-
Festum Paschæ & in initio Apri-
maritanam.

lis ejusdem anni, prædicare per
vicos & per urbes circa confinia
Jerosolymæ. Sed videns, quòd
Herodes ergastulo constrinxerit
præcursorem suum sanctum Jo-
annem Baptistam, ut evitaret
persecutionem ejus, relictâ Ju-
dæâ reversus est in Galilæam,
ubi Herodes non dominabatur,
& transiens per Samariam, con-
vertit famosam illam Samarita-
nam

XXX 2

nam

v. 46. nam, & per ipsam totam civitatem Sichar: exin prosequens iter suum versus Galilæam, reversus est Canã, ubi primum suum operatus est miraculum: Ibi rogatur a quodam Principe, ut sanaret filium suum lethali morbo detentum in domo sua, cujus votis dum annuit, in instanti sanatur.

Replet totam Provinciam Galilææ doctrinã suã & miraculis.

Math. 4.

6. Accuratè non constat, quot effluerint dies vel menses, quando ambulans juxta litora maris Galilææ vocavit sanctum Petrum & sanctum Andream, duos fratres, & quantocyus etiam sanctum Jacobum & sanctum Joannem duos alios fratres, qui omnes erant piscatores, & fecit ex eis primos suos Apostolos: Exin prædicatum ivit cum illis in omnibus Synagogis Galilææ, replens omnia luminibus doctrinæ suæ & admiratione prodigiorum: nam sanctus Matthæus dicit, ipsum curâsse omnes malè habentes, variis languoribus & tormentis comprehensos, dæmonia habentes, lunaticos & paralyticos, ita ut ipsius fama & existimatio totam impleret & occuparet Syriam. Hæc multitudo miraculorum & beneficiorum, quam effundebat in omnes, traxit ad eum innumerabilem copiam populorum, non tantum è Galilæa, sed etiam ex Judæa & Jerosolyma, sequen-

tium ipsum & audientium verba ejus.

7. Post Prædicationis suæ labores in omnibus vicis Galilææ, secessit in Capharnaum, quæ erat Metropolis Provincia, ubi dum prædicabat in Synagoga, auditorio præfens aderat aliquis obsessus à dæmone immundo, altum exclamans, & ipsius interpellans sermonem: *Sine, quid nobis & tibi, Jesu Nazarene? venisti perdere nos? scio te, qui sis, Sanctus DEI;* JESUS CHRISTUS alloquitur ipsum cum potestate, & dicit illi: *Obmutescere, & exi ab eo, & confestim obtemperavit, & exiit ab illo. Prodigium hoc percelluit omnes pavore: quid est hoc? dicebant ad invicem: quæ potentia inaudita in homine? in potestate & virtute imperat immundis spiritibus, & exeunt. Unde & omnes summa admiratione defixi hærebant & attoniti.*

Luc. 4.

8. Exit è Synagoga per prædicationem & intrat in domum Simonis Petri, ubi inveniens socrum ipsius febricitantem, obstinata huic imperat infirmitati, ut dimittat eam, & in instanti ex integro ita sanata fuit, ut surgeret è lecto & ministraret ipsis ad mensam: & circa vesperum, omnes qui habebant infirmos, afferebant eos, & ille singulis manus imponens curabat omnes.

Luc. 4.

nes. Similiter & multa à multis exhibant dæmonia solâ ipsius præsentia virtute, clamantia & dicentia: *Tu es Filius Dei*; sed imposuit illis silentium, quia volebat à Patre mendacii ita suam vulgari divinitatem. O Deus! quàm prodigiosus miraculorum numerus! & quid factum esset, si omnia sigillatim fuissent enumerata.

Matth. 8.

Imperat ventis & tempestati.

9. Sed quæ sequuntur, majora adhuc sunt: Nam sanctus Matthæus refert, quòd cum Jesus ascendisset in naviculam, & ipso dormiente ingens exorta esset tempestas in mari, quæ naviculam operiret fluctibus, unde haud leve imminerebat periculum, excitaverint eum, ipsius implorantes auxilium: ipse imperavit venti & mari, & quantocyus facta est tranquillitas. Et cum venisset trans fretum in regionem Gerasenorum, habuissetque sibi obvios duos obsessos à legione diabolorum, hos ejicit è corporibus illorum, & volens ipsorum votis obsequi, permisit introire ipsos in gregem bis milienorum porcorum ibi pascentium: ingressi sunt illos, & omnes in mare egerunt præcipites.

Matth. 9.

Sanat Paralyticum.

10. Exinde reversus est in Capharnaum, ubi sanavit paralyticum, quem submiserunt per tectum domus ante ipsum, ob multitudinem præsentis in ea

populi, nec permittentis ulli per portam introitum. Relictâ hâc domo, intravit illam Jairi, cujus filiam resuscitavit mortuam, sed in via mulier sanguinis fluxum passa terigit simbriam vestimenti ejus, & in momento sanata est. Redux è domo Jairi, quam totam gaudio & benedictione Dei reliquit plenam, obviam factus duobus cæcis, obviam factus duobus cæcis, altum ejulantibus & invocantibus ipsum: *Miserere nostri, Fili David*; benignas præbuit aures & utrique contulit usuram lucis; & eodem ferme tempore ejecit dæmonium mutum, cujus historia facit mentionem. In omnibus Jesu actionibus non aliud videre licet, nisi continuam miraculorum seriem; & fatendum est, cæcitatem & duritiem Judæorum esse debuisse stupendam, quòd non omnes crediderint in ipsum, hæc usurpantes auribus & oculis miracula: Ecce enim nondum illorum partem minimam.

Luc. II.

Joan. 5.

11. Anno trigésimo secundo ætatis suæ incepto, & Festo Paschatis appropinquante, reversus est Jerosolymam, ubi sanavit veteratæ illius ægritudinis infirmum, triginta octo annos habentem in infirmitate sua, quem in infirmitate sua, quem jacentem in venerat ad porticum piscinæ probaticæ. Patrabat plus miracula die Sabbathi, quem Judæi eousque credebant quieti

Matth. 12.
Sanat ægrotum triginta octo annorum.

consecratum, ut etiam eo die fieri quidpiam boni prohiberent: ansam igitur capiebant ex falsa sua superstitione calumniandi Jesum Christum & aperte dicendi: Non est hic homo à Deo, quia Sabbathum non custodit: Et ipse, cum esset die Sabbathi in illorum Synagoga, circumspiciens ipsos & contristatus super cœcitate cordis eorum, dixit illis: An creditis, quòd non liceat Sabbathis bene facere? & ut confunderet eos, dicit homini, qui tunc præsens erat, habenti manum prorsus siccam, mortuam & aridam: *Extende manum tuam; & serviat hæc tibi sicut altera; & illicò factum est ita.* Sed quod debuerat ipsos convertere, inserviit ad ipsos magis prævertendos: siquidem consilium faciebant adversus eum, quomodo eum perderent.

Marc. 3.
Multos sanat infirmos & prædicat octo beatitudines.

12. Ipse tamen, ut locum daret ipforum iræ, statuit ab illo recedere loco, & suas aliò deferre gratias. Secessit ergò versus mare, ubi instruebat populos, plurimos curabat infirmos, & multos liberabat obsessos. Eodem anno ascendit in montem, quòd post transactam in oratione totam noctem, manè suos vocans Apostolos, quos multa secuta fuerat turba, fecit illis admirabilem hunc sermonem de octo beatitudinibus à S. Mat-

Matth. 5.

thæo prolixè relatam, tot constantem miraculis, quot verbis, & demonstrantem, in quo vera vitæ Christianæ consistat beatitudo.

13. Descendens è monte in planitiem Capharnaum sanavit leprosum sibi in via obvium; paulò post ingressus civitatem restituit sanitati servum Centurionis paralyticum; paucos post dies se conferens in parvam civitatem Naim, ubi cum invenisset extra portam filium unicum afflictæ viduæ, qui portabatur ad tumulum, reddidit illum vivum Matri suæ.

14. Herodes hausto rumore ubique resonante de miraculis Jesu Christi, quem non noverat, angebatur suspicione, ne sanctus Joannes Baptista quem decollaverat, resurrexisset à mortuis, & omnia illa patraret prodigia. Et quia semper plenum est periculi movere suspensionem Principi, Jesus Christus optimè gnarus, sub falsa hac persuasione moliendam sibi ab eo persecutionem, nuntiari iussit ipsi verba à sancto Luca relata: *Ite, & dicite vulpi illi: Ecce ejicio damonia, & sanitates perficio hodiè & cras, & tertio die consummor: veruntamen oportet me hodiè & cras, & sequenti die ambulare, quia non capit Prophetam perire extra Jerusalem.* Ipse ponit hîc dies pro annis, ipsique significat per tres hos dies, tres vitæ suæ

Leprosus sanatus.

Matth. 2.

Luc. 7.

Filius viduæ Naimitice resuscitatus.

Luc. 13.

Habet Herodem velut vulpem, & fugit ipsius malitiam.

suæ publicæ aſios; quòdque duos primos peracturus eſſet operando ubivis cum libertate miracula; ſed quòd tertio occidendus eſſet, affixus cruci in Jeruſalem.

15. Ut impleret hanc Prophe-
tiam, ſequè ſubduceret furori He-
rodis, cum omnibus ſuis ſecellit
trans mare Galilææ in aliquod
deſertum, quaſi ſe vellet omni-
nò ſubtrahere cognitioni ho-
minum: Sed nunquam ſe ſol
reddere poteſt inviſibilem. Po-
puli pulchritudine doctrinæ ip-
ſius & beneficiis ab eo ſibi col-
latis illecti, acceſſerunt ipſam in
profundâ hâc ſolitudine tam nu-
merosè, ut invenirentur perſo-
næ ibidem congregatæ circiter
quater mille ſi mulieres excipias
& parvulos, quorum numerus
verifimiliter debebat adæquare,
ſi non ſuperare magnum illum
numerum. Adduxerant ſecum
plurimos mutos, cæcos, clau-
dos, infirmos, quos ſtraverunt
ad pedes ejus; & ſanavit omnes,
ne unico quidem excepto, cui
deſideratam negaret gratiam.
Tribus integris diebus intenti
erant audiendis divinis ipſius o-
raculis, quorum dulcedine ita
fuerant capti, ut caperentur
oblivione cibi corporalis.

16. Sed divina ipſius provi-
dentia quæ proſpicit omnibus,
noluit ipſos diutius relinquere
jeunos. Dicit Apoſtoliſ ſuis:
Miſereor turbæ, quia ecce jam

triduo me ſuſtinent, nec ha-
bent, quod manducent; & ſi
dimiſero eos jejunos in domum
ſuam, deficient in via, quidam
enim ex eis de longè venerunt.
Quid comineatûs habetis? re-
ſponderunt ei: Non nobis ſunt
niſi ſeptem panes & pauculi pi-
ſces; ſed quid hæc inter tantos?
ſufficit, facite illos diſcumbere
per convivia, & afferte mihi
panes. Accipit illos in divinas
ſuas manus, benedicit, & facit
diſtribuere hos illis in tanta abun-
dantiâ, ut benè fuerint ſaturati
omnes, & poſt refectionem re-
manſerint ſeptem ſportæ frag-
mentiſ plenæ. Sic pauca hæc
Apoſtolorum & divini ipſorum
Magiſtri annona non fuit im-
minuta, dum fuit in tam pro-
fuſas effuſa eleemoſynas. Per-
pendendum jam vobis relinquo,
an miraculum tam celebre, tót-
que ſuffultum teſtibus, non fue-
rit evulgatum ubique.

17. Non ita pridem inchoa-
verat annum trigefimum ter-
tium vitæ ſuæ, qui erat ultimus,
quem complevit in terris: ſi-
quidem cruci affixus fuit paulò
poſt inchoatum trigefimum
quartum. Nolebat juxta con-
ſuetudinem ſuam ire Jeruſoly-
mam ad Feſtum Paſchæ, ut
Scribis & Phariſæis ſubtraheret
occaſionem, quam inquirebant
ſe occidendi, ubi primùm com-
prehendendi ſe obtinuerint fa-
cultâ-

Multiplicatio
panum & cu-
rationes mira-
culofæ.

Marci 8.

Matth. 15.
Liberat Fi-
liam Cana-
nae.

cultatem. Sed consultò seces-
sit in Galilæam & exin versus
regionem Tyri & Sidonis in
principio mensis Maji, ubi fi-
liam mulieris Cananæ liberavit
à dæmone, à quo fuerat obfessa.
Posthæc reversus in Galilæam,
sanavit hominem illum, qui erat
furdus & mutus, mittens digitos
suos in aures ejus, & linguam ip-
sius tangens salivâ suâ.

Marci 7.

Transfigura-
tio.

18. Mensis Augusti sequen-
tis die sexto contigit augustum
illud miraculum Transfiguratio-
nis ejus; cùmque die proximo
descenderet è monte Thabor,
liberavit dæmoniacum, quem
discipuli ejus liberare non po-
terant: quærentibus hujus im-
potentiæ rationem, responsum
dedit, hoc genus non ejiçi nisi
oratione & jejunio.

Matth. 17.

Ejicit dæmo-
nem, quem
ejicere Apo-
stoli non po-
terant.

Dat' visum
cæco nato.

19. Mense Octobris ejus-
dem anni curavit cæcum na-
tum, quem Scribæ & Pharisei
tam longis & curiosis pulsârunt
interrogationibus, quas sanctus
Joannes ad longam deducit,
quærentes imminuere & scæ-
dare gloriam tam ingentis mi-
raculi, ex eo quòd patraverit
illud die sabbathi. Sed sanave-
rat jam decem leprofos, de qui-
bus locutus est sanctus Lucas.

Joan. 8.

Sanat decem
leprofos
Luc. 17.

Sanat hydro-
picum
Luc. 14.

20. Fuit invitatus ad mandu-
candum in domo cujusdam
Pharisei, ubi post data egregia
charitatis & humilitatis docu-
menta sanavit hydropicum, qui

haberi possit pro symbolo su-
perbi, quia ambo sunt inflati,
unus corpore, alter animo.

21. Sed omnium miraculo-
rum portentosissimum, quod cæ-
teris magis emicuit, atque
splendore suo inimicorum ra-
biem summè succendit, fuit
resuscitatio Lazari. Erat is vir

Resuscitat
Lazarum.

Joan. 11.

clarus, nobili stirpe ortus, spe-
ctatus & magni æstimatus à
Principibus Jerosolymitis, qui
cognitâ ipsius morte venerant
in castellum Bethanæ consola-
tum sorores ejus Martham &
Magdalenam. Erat jam inve-
ctus tumulo à diebus quatuor
& semi jam confectus putredi-
ne; Et in præsentia illustri hu-
jus societatis nomine proprio
vocavit ipsum voce forti ac
validâ, & eduxit è visceribus
tumbæ restitutum vitæ. Erant
omnes testes oculati, veritas
tam manifesta non poterat ce-
lari: nonne omnes debuissent
ex eo convelli, convinci, con-
verti, & credere in JESUM CHRIS-
TUM? Nihilominus res stupen-
da! cum cor ipsorum magis
indurisset morte, & viscera
ipsorum magis irriguissent mar-
more, tantâ succensû sunt rabie,
ut statuerent & Lazaro inferre
necem, quem amabant ceu
amicum, eòquòd ipsius vita
esset continua & eloquentissima
Panegyris excellentiarum JESU
Chri-

Christi; & ut malitiam ac rabiem suam ad summum eveherent fastigium, è vestigio decreverunt ipsummet, quantuncunque etiam sibi staret, occidere. O rabiem! ô phrænesin! ô cœcum furem, qui horrore concutiat ipsum infernum!

22. Quod statuerant, quantocyus præstiterunt, siquidem ingens hoc miraculum accidit circa initium mensis Martii, & anni trigésimi quarti vitæ Jesu Christi, & vigesimo quinto ejusdem mensis configi fecerunt ipsum cruci. Interim non cessabat plura adhuc patrare miracula, hæc namque fuerant ipsi perpetua. Contulit visum duobus cæcis propè Jericho, quorum unus magis erat notus, nomine Bartimæus: Intravit Jerusalem in die palmarum gloriosus & triumphans in medio inimicorum suorum; ingressus est templum, ubi plurimis cæcis & claudis reddidit sanitatem, transeundo dedit ficui infructuosæ maledictionem, quæ continuo exaruit.

23. Sed tandem in cruce triumphavit circumdatus legione miraculorum, implentium cœlum & terram, commoventium astra & petras, concutientium vivos & mortuos annun-

tiantium mortem ipsius orbi universo, cum ipse interea esset miraculorum maximum profundens vitam DEI pro salute peccatorum, prodigio charitatis, humilitatis, obedientiæ, patientiæ, omniumque maximarum virtutum, quæ in perpetuam rapiant admirationem tum Angelos, tum homines. An aves adhuc miracula majora?

24. Tertio post mortem Marci 16.

suam die resuscitavit seipsum propria suâ virtute, & quadagesimo die post resurrectionem suam, ascendit in cœlum in conspectu omnium Apostolorum suorum, sanctissimam humanitatem suam deducens in triumpho, adhuc perforatam, vel potius adornatam plagis, quas in passionis suæ pugnâ infixerat ipsi amor nostri. Ah! quàm jucundum est sic Jesum aspicere triumphantem, totum circumfusum Majestate intrantem in gloriam suam, sedentem cum potestate ad dexteram DEI Patris sui! Regna, ô amabilissime Jesu, regna ubivis, in cœlo & in terra velut omnipotens, universum tibi applaudit cœlum, universa te adoret terra, & creaturæ universæ tuas decantent laudes in æviterna sæcula.

Resurrectio &
Ascensio ipsius,

Illuminat
duos cæcos.

Matth. 20.

Matth. 21.

Matth. 27.
Miracula Calvarie.

Yyy

ARGU-

ARGUMENTUM.

Nullus homo est excusabilis, nisi agnoscat Jesum Christum, ipsumque adoret post tot patrata ab ipso miracula, ad probandam Divinitatem suam.

ARTICULUS V.

Miracula sola non sufficiunt ad probandam sanctitatem personæ illa operantis.

FAteor, dicit Probus, post acceptam intento animo totam hanc longam narrationem, quæ tamen nonnisi brevissima Synopsis erat miraculorum Jesu Christi. Fateor è plurimis hisce prodigiis haud obscure deduci, ipsum non vulgari & inusitatâ pollere debuisse potentiâ. Verum an hoc sufficiat ad demonstrandum evidenter ipsius divinitatem? an omnes ii, qui operantur miracula, sint Dii? Tanti Sancti operati sunt illa, qui Dii non sunt; & tanti etiam peccatores illa patrârunt, qui non sunt sancti. Nonnè omnes Doctores docent, gratiam miraculorum non esse nisi gratiam gratuitam, adeoque non certò denotare sanctitatem personæ, quæ patrat illa? Quomodo ergò denotare possint ipsius divinitatem?

Unicum solum verum miraculum, respondet Ecclesiasticus, tam fidele præbet testimonium veritati, quam attestatur, ut, si per impossibile, id quod mihi per miraculum probatur, non esset verum, dicere possem, ipsum Deum me decepisse, co-

quòd ipseus omnipotentia mihi manifestè loquatur in miraculo.

Si aliqui peccatores patrârunt miracula, id non erat, nec ad demonstrandum ipsos esse Deos, nec ad probandum, ipsos esse Sanctos; sed esse debuit ad probandam aliquam, quam proponebant, veritatem: Et hæc veritas erat infallibilis, non quia peccator illam dixit: sed quia miraculo illam DEUS confirmavit.

Quando Sancti fecerunt miracula, non hoc erat ad declarandum, ipsos fuisse Deos, sed erat ad attestandum vel sanctitatem ipsorum vitæ, vel veritatem ipsorum doctrinæ. Et tunc utrumque, vel etiam ambo erant infallibilia, quia Deus ipse reddebat testimonium illis per miraculum: Et hoc tam verum est, ut inauditum sit, quòd Deus unquam patrauerit miraculum, ad probandum, quòd peccator fuerit sanctus, vel ad attestandum, quòd hæreticus aut infidelis dixerit veritatem: alias veritas infinita redderet testimonium mendacio.

Jesus

JESUS CHRISTUS
solus fecit mi-
racula, ad pro-
bandum,
quod sit
Deus.

JESUS CHRISTUS solus est, qui operatus est miracula ad probandum veritatem doctrinae suae, & sanctitatem vitae suae, & potentiam divinitatis suae. Nullus praeter ipsum, quantum legi, dixit unquam, se esse verè Deum, & proprium Filium Dei, unumque ac idem cum Deo Patre suo. Sed ipse clarè hoc dixit in Evangelio. Judaei non tenebantur credere veritatem tam admirandam, tamque stupendam, eòquod sic dixerit ipse; hinc est, quod responderent illi: Tu testimonium perhibes de teipso, testimonium tuum non est verum.

Remittit ipsos ad Scripturas veteris Testamenti, quae perhiberent testimonium de se, eòquod vaticinatae sint & promiserint adventum suum. Sed omnia haec argumenta demonstrativa satis non erant, ad eximendum ipsos dubio: siquidem licet clarè viderent in Prophetis adventum Messiae, ipsum tamen promissum Messiam esse clarè non videbant: poterat ipsis esse suspectus non absque fundamento, eòquod destruere videretur traditiones seniorum.

Sed quando probavit ipsis doctrinam suam miraculis tam certis, tamque manifestis, ut dubitare de ipsis non possent, eòquod ipsimet illorum essent testes oculati, inexcusabiles sunt,

si non credant in ipsum. Et hoc est, quod ipsemet exprobravit eis: *Si opera non fecissem in eis, quae nemo alius fecit, peccatum non haberent; nunc autem excusationem non habent de peccato suo.* Quid enim dicent, quam rationem allegabunt pro defensione pertinacis incredulitatis suae?

An dicant, non declarasse ipsum sibi, quod esset proprius Filius Dei, & promissus in lege Messias? sed dixerat hoc ipsis modis tam diversis, & verbis tam manifestis; imò, quando urgebant ipsius mortem, rationum validissimarum, quas putabant se allegare contra ipsum, haec una fuit: *Debet mori, quia Filium Dei se fecit.* Et sanctus Joannes luculenter dicit: *Quarebant eum Judaei interficere, quia non solum solvebat Sabbathum, sed & Patrem suum dicebat Deum, aequalem se faciens Deo.* Negare igitur non possunt, quod exhibuerit & praesentaverit se ipsis velut verum Filium Dei.

Num dicant, quod sufficienter sibi probatum non sit, ipsum fuisse Filium Dei, quòdque satis non sit, id dicere, aut etiam ostendere prodigia ad id confirmandum, eòquod Moyses in Deuteronomio adhortatus fuerit ipsos: *Si surrexerit in medio tui Propheta, qui praedixerit signum atque portentum, & dixerit tibi: Eamus & sequamur Deos alienos, non*

YYY 2

audias

Joan. 15.

Judaei non possunt allegare aliquam excusationem incredulitatis suae.

Joan. 19.

Joan. 5.

Deut. 13.

audias verba Propheta illius. Faciebat is miracula, signa atque portenta, sed erant contra legem Moysis, quæ est lex veri Dei, & ad destruendam nostram religionem; non tenebamur ergo ipsi credere. Verum an unquam exhoratus est ipse mundum, ut sequerentur Deos alienos? an unquam locutus est contra Deum verum, aut contra Moysen? nonne oppositum declaravit manifestè, dum dixit: *Non quæro gloriam meam, sed ejus qui misit me Patris; & quæ placita sunt ei, facio semper.* Nonne profitebatur apertè:

Joan. 8.

Frivolæ excusationes Judæorum.

Joan. 5.

Non veni solvere legem, sed adimplere? nonne in omnibus occurrentiis usus est testimoniiis ex antiqua lege depromptis, ad demonstrandum, procul abesse se ab illa condemnandâ, cum evocaret ipsam in testimonium ejus, quod dicebat? nonne laudibus exornavit Moysen, exprobrando illis: *Si crederetis Moysi, crederetis forsitan & mihi; de me enim ille scripsit; imitando insuper illis, ipsum fore accusatorem & testem contra eos in die judicii, ad confundendam ipsorum incredulitatem? Estne hoc loqui contra Deum, aut contra legem, aut contra Moysen.* Hac ergo ex parte nullam habent, quam afferant, excusationem.

An denique dicant, se non vidisse miracula facta ab hoc ho-

mine, qui se dicebat Filium Dei. Sed viderunt illa tam prodigiosa, tamque stupenda, ut impossibile fuerit illis dubitare, quin fuerint miracula vera, in quibus manus Dei omnipotentis, quem adorabant, ostendebat se illis manifestissime. Fuerunt illorum testes oculati: nonne enim viderunt Lazarum è tumulo suo post quatuor dies prodeuntem ad vocem Dei-Hominis? nonne aspexerunt cæcum natum, cui donavit visum, imponendo lutum super oculos ejus? in quo sæculo ejusmodi quid auditum unquam fuit? Nonne sæpius intuiti sunt ipsum eicientem demonia, cum potestate imperantem illis, ac injungentem ipsis obedientiam? quod possibile non est, nisi Deo soli. Sed nonne viderunt ipsum in medio sui operantem tam portentosam miraculorum multitudinem, ut horum in seipso videretur habere fontem, illaque operaretur in omni occasione & tempore, quodocunque vellet. Et hanc ipsam prætendebat causam maledictum illud conciliabulum, quod Pontifices & Pharisei congregarunt adversus ipsum: *Hic homo multa signa facit, & si dimittimus eum sic, omnes credent in eum.* Statuendum igitur est, incredulitatem ipsorum omni ex parte esse inexcusabilem; cum certum sit, sola miracula

Judæi viderunt miracula plusquam manifesta, quam ut de iis dubitare possint.

Joan. II.

ipsis

ipsis exhibita efficacissimè demonstrasse illius divinitatem.

Hoc quidem est contra eos, replicat Probus, quia ipsimet viderunt omnia hæc portenta & prodigia; sed totus mundus non vidit, nec omnes viderunt illa mortales. Nos, qui longè absumus à tempore, in quo sunt facta, quam certitudinem habemus de iis, quòd sint vera? Verùm potius, quòd dubium habere possumus de iis, quòd non sint vera? respondet Ecclesiasticus. Sola diurnitas temporis, ex quo omnes infirmà hæc perstiterunt fide, sufficiens esset argumentum & probatio hujus veritatis: siquidem mendacium & deceptio non persisterent tempore tam longo. Et dein, quis sanæ mentis suspicari posset, Apostolos & Evangelistas, qui erant viri simplices, ausos fuisse exarare & prædicare tanti momenti imposturas, quæque fuissent adedò manifestæ ad fundandum & extrahendum desuper magnam hanc religionem, quæ immutatura erat faciem mundi, quamque evertere cuncta non poterunt sæcula? loquebantur ipsi de rebus exploratissimis, quæ nitebantur testimonio nationis integræ, & nationis talis, quæ ardebat odio in id, quòd dicebant, quæ cuncta inquirebat media inceptum dilipandi opus Religionis Christi.

Si convincere potuissent Apostolos alicujus falsitatis, nonnè id fecissent? & si fecissent, nonnè totum mox opus rede-gissent in nihilum?

Non credo, Judæos, qui viderunt vitam & miracula Jesu Christi, magis fuisse certos de iis, quàm nos, qui non vidimus illa; ex opposito, nos magis de illis certos esse, comperio. Quare hoc? interrogat Probus, non mediocriter admiratione hujus propositionis attonitus: Ratio est, quia ipsis suffragabatur quidem veritas sensuum ad videntia hæc miracula; sed non habebant adhuc fidem, quâ certi erant, hæc miracula esse vera: Et hodiè non adstipulantur nobis sensus, quibus videamus illa præsentia, sed tenemus fidem, quâ credamus illa; id quòd erat objectum ipsorum sensuum, jam nostræ est fidei objectum. Jam hoc, quòd scio ex revelatione fidei divinæ, absque comparatione certius scio, quàm quòd compertum mihi est ex relatione sensuum. Hinc est, quòd Jesus Christus dixerit sancto Thomæ Apostolo: Beati, qui crediderunt, & non viderunt: Beatior ille, qui innititur certitudini fidei, quàm experimentis sensuum.

Quando lego in Evangelio resurrectionem Lazari, multò certior sum de ea, quàm si viderem

Y y 3

differem

Certi sumus,
miracula Jesu
Christi esse
vera.

Vide Consult.
6, art. 3. & 4.

Magis certi
sumus de ve-
ritate miracu-
lorum Jesu
Christi, quàm
Judæi, qui ea
viderunt.

Sensus majorem faciunt commotionem, sed fides majorem dat certitudinem,

differam illam propriis meis oculis. Verum quidem est, quòd si viderem illam præsentem, evidentia facti majorem conciliare posset in sensibus meis commotionem, non tamen tam magnam conferret animo meo certitudinem: siquidem certior sum de eo, quod ipsemet mihi Deus asserit & affirmat in verbo suo, quàm quod sensus mihi suo ostendunt experimento, eò quòd sciam impossibile non esse, quòd à meis decipiar sensibus, impossibile autem, quòd decipiar à Deo.

Non tenemur credere miracula, sed tamen credere miraculis.

Bonum est, difficilem se exhibere credendo miracula.

Est, si ita loqui liceat, reciproca quædam obligatio inter Deum & hominem; homo est obligatus recipere veritatem, quam Deus ipsi revelat, quamvis hæc ipsi non sit evidens, cum superet & transcendat rationem suam; sed Deus quoque se obligat monstrare & ostendere ipsi, quòd illa sit certa miraculorum evidentiâ. Ipse non obligat me credere quantocyùs miraculum, quod mihi proponitur, relinquit mihi de eo dubitandi libertatem: vituperantur ii, qui nimis faciles se exhibent adhibendo fidem miraculo, absque eo, quòd benè examinaverint illud; exponunt enim se facilè deceptionis periculo; & laudantur econtra ii, qui ita difficiles se ostendunt credendis miraculis, ut magno cum rigore exami-

nent ea & nunquam recipere ea volunt, illisque assentiri, nisi postquam tam exactè ponderârunt omnia, ut nullus ampliùs relinquatur ipsis de illorum veritate ambigendi locus. Quoad revelationes fidei, exigit Deus ab homine, ut in iis credendis suum captivet intellectum; sed quoad miracula, quæ confirmant illas, quæque inducunt, ut illas credamus, relinquit homini libertatem intellectûs sui, ut judicet ipse de evidentia facti, an vera sint vel falsa.

Certitudo est in fide, & evidentiâ est in miraculis: ita ut, quando fides mihi probatur per miracula, habeam certam & evidentem cognitionem de veritate fidei meæ, & ampliùs excusare me non possim ex eo, quòd fides relinquat intellectui meo obscuritatem, cum hæc mihi auferratur per evidentiâ miraculorum. Si annuntiarem arcana Dei, velut revelationes, quas recepissem ab ipso, nemo teneretur mihi credere; & si horum peteretur à me probatio, hanc dare non essem obligatus: Dei est, probare id, quod dixit, non autem probare quòd id, quod dixit, sit verum: siquidem non opus est probatione, ut quis sit certus, quòd id, quod proficiscitur à veritate infinitâ, sit verissimum; sed volumus esse certi, an ipse sit, qui loquitur:
jama

jam ipse evidenter hoc probat per miracula. Si igitur DEUS mihi præcipiens proponere veritatem, quam homines non comprehenderent, eodem tempore patrare me faceret miracula ad eam confirmandam, ut si redderem vitam mortuis, transferrem montes; obligati omninò forent mihi credere, & si non crederent, maxima foret impietas.

Judæi fuerunt impii non credendo in Jesum Christum.

Deduc ex hoc, quanta fuerit Judæorum impietas, dum non crediderunt Jesu Christo prædicanti ipsis veritates tam sublimes, tam sanctas, tam divinas, quas etiam confirmari viderunt miraculis tam manifestis, & maximo cum numero patris; & judica, quòd majoris nos arguendi essemus impietatis, si non firmiter crederemus in ipsum, videntes conjuncta in Scripturis, & eandem doctrinam, quam prædicavit, & eadem miracula, quæ patravit ad confirmandum illam; cùmque omnia hæc uno simul aspici possint intuitu, ubi doctrina confirmatur per miracula, & miracula vicissim per doctrinam. Nam quæ difficultas haberi possit credendo, quòd doctrina tam sancta confirmata sit magnis miraculis, vel etiam credendo, quòd tam magna miracula facta sint ab eo, qui tam sanctam docuit doctrinam.

Adjunge his plurima efficacia motiva, quæ hodiè nobis sunt, credendi in Jesum Christum, quibus caruerunt Judæi: siquidem ipsi non habuerint nisi sanctitatem vitæ & doctrinæ sicut & evidentiam miraculorum ejus: Nos habemus hæc omnia, sicut ipsi; sed insuper habemus, quod illi habuerunt; nimirum possessionem Religionis Christianæ roboratam & confirmatam tot sæculis, assensum tot millionum sapientissimorum & sanctissimorum hominum, qui horum sæculorum decursu vixerunt; falsam religionem idololatrarum, & antiquam (sed imperfectam) Judæorum prostratam, ad pedes Religionis Jesu Christi, & infirmitudinem miraculorum, quæ subsequuta sunt semper, & fiunt adhuc hodiè in tota Ecclesia Christiana, quæ evidentia sunt argumenta, & novæ semper antiquæ hujus veritatis confirmationes.

Nos habemus hodiè majorem obligationem credendi in Jesum Christum quam habuerint Judæi.

Ubi ergò est hodiè homo in universo orbe, qui reperire possit excusationem, quæ se purget & culpam eximat, nisi crediderit in Jesum Christum? Nonnè in sole posuit ipse tabernaculum suum? nonnè luci exposuit Ecclesiam suam, ut videri & conspici possit ab universis totius mundi partibus? Quis est homo, qui ignoret, Jesum

Vide Consultationem 3. art. 2. & 3.

sum Christum esse, & Ecclesiam Christianam? sed plures infideles, inquit mihi, edquod audierint fieri de ipso verba, non habent sat luminis, quo excitentur ad credendum in Jesum Christum, cum nimis procul distent ab eo: Assentior. Ille, qui de nocte videt faciem a longè, non habet sat luminis ad legendum; sed saltem sat luminis habet, ut videat, se satis non habere, & exinde invitetur, ut propius accedat, & plus luminis accipiat. Quis impedit omnes totius mundi homines, aspicientes a longè veritatem Religionis

Christianæ, quin propius accedant, & magis circa illam illuminentur? sed nos saltem, quibus optima hæc obtigit è cœlo fors, ut vivamus in meridie veritatis Christianæ; proficiamus ex magna hac nostra felicitate, amemus Jesum Christum, devoveamus nos unice illi, contendamus ipsum semper magis magisque cognoscere, ipsius raras & gratas habere leges, ipsius nos implere spiritu, ipsius vivere in terris vita, ut vivamus in ipso, & ipsi soli in omnem æternitatem.

CONSULTATIO XVII.

De falsis Miraculis Anti-Christi.

Omnia habent suum contrarium,

Admirabilis est dispositio magnæ hunc mundum gubernantis providentiæ, quæ nunquam non in ipso observatur regimine. Nihil est, quod suum non habeat contrarium, quo oppugnetur, & a quo, dum pugnat, melius stabiliatur. Veritas pro hoste suo habet falsitatem, lumen habet tenebras, calor habet frigus, album habet nigrum, sanitas habet morbum, pax habet bellum, virtus habet vitium, bonum habet malum, vita habet mortem, ipsemet verus Deus habet Deos falsos, a quibus op-

pugnetur, & Jesus Christus habet Anti-Christum, qui ipsius sit Antagonista.

Totum tempus veteris Testamenti exactum est in expectatione adventus Jesu Christi, & totum tempus novi Testamenti exigitur in expectatione adventus Anti-Christi. Prophetæ prædixerant, Jesum Christum esse venturum, hoc erat certum. Jesus Christus, & Apostoli, & plures Sancti prædixerunt, Anti-Christum esse venturum, hoc est certissimum. Vetus Testamentum prædixerat, nationes infideles fore con-

Totum veter Testamentum expectabat Jesum Christum: totum novum expectat Anti-Christum,

ver-